

HUMANITATEAREN UNE GORENAK

Praga



ARITZ GALARRAGA

Danubioko urek utzitako ahozapore gozoa erabat ez galtzeko, Claudio Magris jarraitu dut irakurtzen, oso gauza diferente bat, edo ez hainbeste, *Alfabetos*, literaturari buruzko entseguak: (ia) denetarik dauka, egia esan, eta (ia) dena ona, lehen irakurketen katalogo moduko batetik, literaturak gaur konpromisoarekin izan beharko lukeen harremaneraino. Eta kezka bat oroz gain, bilduma hau ere zeharkatzen duena, Mitteleuropa deitu horretako literatura aleman hitzuna.

Adibidez, Pragan. Egungo Txekiar errepublikako hiriburuan. Praga dugu, dio Magrisek, mugako literaturaren adibide gailena. XIX-XX. mende arteko saltoaz ari da, Lehen Mundu Gerra aurretikoaz, Praga, Bohemiako aleman kokaleku antzinakoenetako bat, eslaviar nazio bateko hiriburu bilakatzeko bidean dago: alemanak, mende luzez kultura eramaile, botere edukitzaila, ghetto moduko batean itxita sentitzen dira, Praga soilik txekiar hiri gisa aurkezten hasi da, ia eskusiboki txekiera hitz egiten. Eta gero zeuden judutarrak, noski, txekiarren klase gorroto eta alemanen goranzko nazionalismoaren artean harrapatuta. Txekiar, aleman hitzun, judutar; krisi garaietan nabaritzen omen dira tentsio berezi batez mugaren ezaugarriak.

Praga, munduan ez dago bertan bizi eta hain gustura atzean utziko zenukeen hiririk, ez eta utzi bezain pronto hainbesteko gogo biziz itzuli nahiko zenukeenik ere. Hiria jasateko ezintasuna dago batetik, eta bera gabe egotekoa bestetik. Nekez hitz egin daiteke Pragan nazio puruki aleman batez eta nazio puruki txekiar batez, ezpada hobeki pragar nazio batez. Edo aberririk gabeko idazlea litzateke, bestela, Pragakoa. Kafka bera, luze gabe, zeinaren arabera Praga guztion erbestearen sinbolorik garaiena den, eta, ondorioz, norberaren aberriaren egiazko aurpegia. Erbestea genuke, hartara, eta azken buruan, aberri posible bakarra. ●

EZ HANKA EZ BURU

ADUR LARREA

www.adurlarrea.com



“MATXISMOARI AURRE EGITEKO BALIAGARRIA IZATEN JARRAITZEN DU SKOLAEK”

MARIA SOLANA, GEROA BAI-KO PARLAMENTARIA

Tramitazio akatsa argudiatuta, Nafarroako Auzitegi Nagusiak atzera bota du Skolae hezkidetzaren programaren ezarpena. Programak “kultura parekidea” sustatzea eta indarkeria sexisten arloan heziketa bultzatzea du helburu, eta Maria Solana Hezkuntza sailburu zela ezarri zuen Nafarroako Gobernuak. “Navarra Sumarena izan ezik, gainerako alderdi politikoen babesa du Skolae eta auzitegiaren ebazpena kontrakoa izan arren, Skolae tresna baliagarria izaten jarraitzen du matxismoak egunez egun gizartean sortzen duen egoera bidegabeari aurre egiteko”. 2020/06/19

